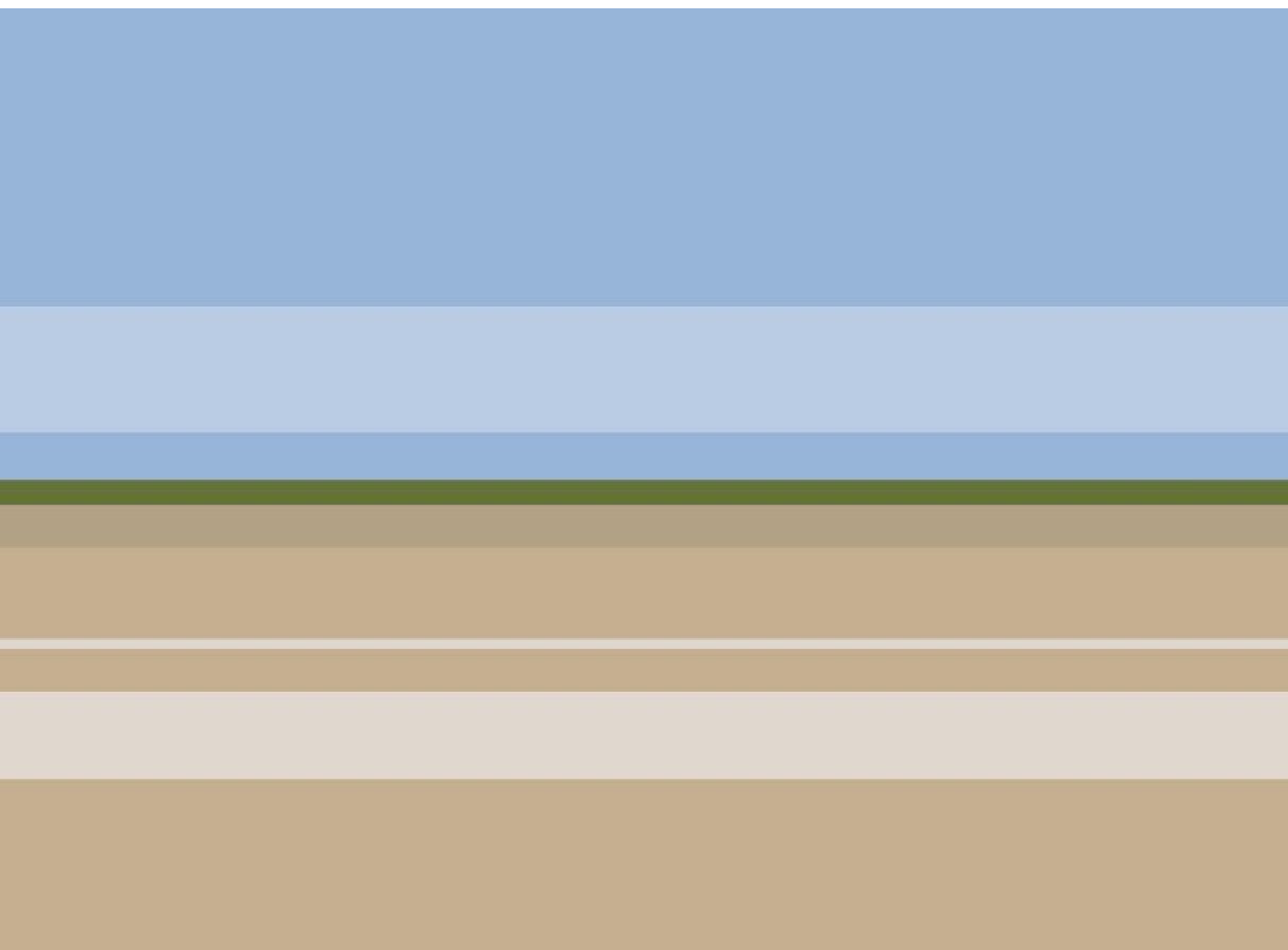

Nota Voorschoolse Educatie

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Wettelijk kader	3
	2.1 Rol gemeenten	4
3.	Huidige situatie VE op Texel.....	5
	3.1 Samenwerking	5
	3.2 Doelgroep definitie	6
	3.3 Doel van VE:	6
	3.4 De toeleiding en indicering	6
	3.5 De overdracht	7
	3.6 De doorgaande lijn.....	7
	3.7 De professionalisering	7
	3.8 De monitoring en resultaten van VE	8
4	Uitdagingen voor de toekomst	8
	4.1 Ouderbetrokkenheid.....	8
	4.2 Uitbreiding naar 16 uur VE.....	9
5	Financiële paragraaf	11
	5.1 Huidige kosten.....	11
	5.2 Financiële ontwikkelingen	11

1. Inleiding

Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid heeft als doel onderwijsachterstanden, waaronder taalachterstanden, van kinderen vroegtijdig te signaleren en te bestrijden. Gemeenten spelen namelijk een belangrijke rol bij het signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden en ontvangen daarvoor middelen. Deze worden onder meer ingezet voor voorschoolse educatie in peuter- en kinderopvang. Daarnaast is er samenwerking met lokale schoolbesturen voor basisonderwijs en het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland ter bestrijding van taalachterstanden. Dit alles is bedoeld om kinderen te ondersteunen die door hun opvoeding of omgeving onvoldoende voorbereid zijn op het leren op school en daardoor een verhoogd risico lopen op taal- of andere onderwijsachterstanden.

De Voorschoolse Educatie (VE) voor kinderen van 2 tot 7 jaar voorkomt deze achterstanden en zorgt ervoor dat alle kinderen op een kansrijk niveau instromen in groep 3 van het basisonderwijs.

De gemeente Texel heeft in nauwe samenwerking met het basisonderwijs, kinderopvang en het Samenwerkingsverband de uitvoering van de huidige Voorschoolse Educatie op Texel, verwoord in dit beleidsstuk. Het is bedoeld om de gemaakte afspraken formeel vast te leggen, zodat er vanuit dit gezamenlijke beleid gewerkt kan blijven worden.

2. Wettelijk kader

Voor VE zijn de volgende wetten en kaders van belang:

- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet Kinderopvang (combinatie zorg/arbeid vergemakkelijken en de kwaliteit van de kinderopvang waarborgen, art. 150a en b, art 161 lid 2)
- Wet op het primair onderwijs (zorgplicht art. 40 lid 4, ontwikkelingsperspectief art. 40a, Samenwerkingsverband, art. 40a)
- Wet op het onderwijstoezicht
- Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

Op 1 augustus 2010 is de 'Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie' (Wet OKE) van kracht geworden. Het doel van de wet is om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van de peuterspeelzalen te verbeteren. De wet wijzigt drie wetten: de 'Wet Kinderopvang', de 'Wet op het Onderwijstoezicht' (WOT) en de Wet op het primair onderwijs (WPO).

De belangrijkste onderdelen van de Wet OKE zijn:

1. De verplichting voor gemeenten om een goed voorschools aanbod te doen aan alle jonge kinderen met een taalachterstand
2. Een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen; hiermee is een groot deel van de kwaliteitsregels voor de kinderopvang ook van toepassing op het peuterspeelzaalwerk.
3. Behoud van de financiële toegankelijkheid van kinderopvang voor ouders van kinderen die in aanmerking komen voor VE. Ouders van kinderen met risico op onderwijsachterstand betalen per saldo niet meer dan ouders van kinderen in de kinderopvang, die voor de hoogste belastingtoeslag in aanmerking komen.
4. Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie.

In het 'Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie', dat is gebaseerd op de Wet OKE, staan de (kwaliteits-)eisen waar voorschoolse educatie aan moet voldoen vermeld:

➤ Voorschools programma

In de voorschoolse educatie is een programma vereist waarin de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek, en de sociaal-emotionele ontwikkeling, gestructureerd en samenhangend wordt

gestimuleerd. Indien er niet met een VE programma wordt gewerkt, dient aangetoond te worden dat er systematisch en samenhangend wordt gewerkt aan de hierboven genoemde ontwikkelingsgebieden.

➤ *Pedagogisch medewerker-kindratio*

Bij de voorschoolse educatie moeten er op een groep van maximaal zestien peuters minimaal twee in voorschoolse educatie geschoolde beroepskrachten staan.¹

➤ *Structurele kwaliteitskenmerken zoals doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid*

In de Wet OKE is opgenomen dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor een groot aantal structurele kwaliteitskenmerken zoals goede informatie aan ouders, inzet van voldoende gekwalificeerd personeel, en het minimum aantal uren per week dat aan het programma wordt deelgenomen. Daarnaast dienen gemeenten ook te zorgen voor de definitie van doelgroepkinderen, een goede toeleiding, de inzet van integrale VE programma's, de doorgaande lijn, ouderbetrokkenheid en afspraken over de opbrengsten van VE.

➤ *Overdracht van gegevens*

Houders van kinderdagverblijven zijn door de Wet OKE verplicht gegevens te leveren aan de schoolleider en/of intern begeleider het schoolbestuur over instromende leerlingen. Ze moeten het gevolgde VE programma en de duur van het gevolgde programma doorgeven. In de wet is vastgelegd dat scholen afspraken maken met de partijen over de wijze van gegevenslevering.

In januari 2018 zijn de kwaliteitseisen verder aangescherpt om de educatieve kwaliteit te verhogen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om scholingseisen van pedagogisch medewerkers, een opleidingsplan voor beroepskrachten en het opnemen van voorschoolse educatie in het pedagogisch beleidsplan van een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal.

2.1 Rol gemeenten

Op dit moment hebben gemeenten de wettelijke taak om per week minimaal tien uur voorschoolse educatie aan te bieden aan peuters met een risico op een onderwijsachterstand. Op Texel wordt 10 tot 12 uur VE aangeboden, afhankelijk van de lengte van een dagdeel. Het kabinet wil dit vanaf 2020 uitbreiden naar 16 uur per week. De wet OKE geeft gemeenten de regie over de realisatie van dit voorschoolse aanbod voor alle doelgroepeuters tussen de 2,5 en 4 jaar oud. Om te zorgen dat gemeenten deze rol kunnen uitvoeren worden alle betrokken organisaties verplicht om afspraken te maken over de invulling van de inspanningsverplichting én die na te komen. De wet laat de gemeenten zelf bepalen in welke mate ze sturen op samenwerking dan wel integratie van organisaties. Ook hebben gemeenten de vrijheid om de brede definitie van de doelgroep van voorschoolse educatie op hun eigen wijze in te vullen. In de wet is de doelgroep omschreven als 'kinderen met risico op een taalachterstand in het Nederlands'. Gemeenten kunnen echter ook bepalen dat het gaat om kinderen met een taal- en ontwikkelingsachterstand of kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau.

De wet OKE regelt de basiskwaliteit van het peuterspeelzaalwerk (voorschoolse deel) en een aantal zaken rond VE. Zoals eerder gesteld is de gemeente verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie. Alleen integrale voorschoolse programma's komen in aanmerking voor gemeentelijke financiering. Omdat het vroegschoolse deel van VE plaatsvindt op basisscholen, heeft de Wet OKE ook gevolgen voor basisscholen en hun besturen. De scholen zijn verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2.

Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor het onderwijsachterstandenbeleid, zijn gemeente en scholen verplicht om met elkaar afspraken te maken over VE. Uiteraard zijn de kinderdagverblijven en de GGD (indicering en toezicht) partners bij het maken van deze afspraken.

¹ Deze normen gaan per 1 augustus 2019 wijzigen naar een maximale groepsgrootte van 8 kinderen en strengere taaleisen voor de leidsters.

De gemeente Texel heeft inmiddels voldaan aan de boven genoemde verplichtingen uit de wet OKÉ:

1. Er wordt een kwalitatief goed voorschools aanbod aangeboden door de voorschoolse voorzieningen aan doelgroepkinderen. Er zijn voldoende VE plaatsen beschikbaar.
2. In het raadsbesluit van 21 mei 2014 heeft de gemeente Texel al gekozen voor een integratie van de voorschoolse voorzieningen. Bij deze integratie worden de peuterspeelzalen onder de wet Kinderopvang geregistreerd, waardoor de kwaliteit en financiering van voorschoolse voorzieningen gelijk wordt getrokken. In de Raadsinformatiebrief van 20 maart 2017² is verslag gedaan van de monitoring. De aandachtspunten die hierin worden genoemd komen terug in hoofdstuk 3. In overleg met de samenwerkingspartners op Texel wordt structureel overleg gevoerd en aan deze punten gewerkt.
3. De 'Verordening tegemoetkoming kosten voorschoolse voorzieningen' voorziet in het verstrekken van tegemoetkomingen in de kosten van gebruikmaking van peuterplaatsen en VE peuterplaatsen. Hierdoor zijn de voorschoolse voorzieningen voor peuters financieel toegankelijk voor alle ouders en wordt derving van inkomsten bij de peuteropvang gecompenseerd. De hoogte van de tegemoetkoming is gebaseerd op advies van de VNG en wordt jaarlijks vastgelegd in een tarievenbesluit. Het college heeft 'het tarievenbesluit voorschoolse voorzieningen 2019' op 27 november 2018 vastgesteld.
4. Toezicht is geregeld via de GGD. De GGD is verantwoordelijk voor het directe en jaarlijkse toezicht op kinderopvang. Daarvoor bezoeken zij jaarlijks alle instellingen voor kinderopvang die vermeld staan in het Landelijk Register Kinderopvang. Zij hebben deze taak op grond van artikel 1.61 van de 'Wet Kinderopvang'. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op (VE) en op de uitvoering van de wettelijke taken van gemeenten voor de kinderopvang. Het toezicht is risicogestuurd. Dat wil zeggen dat de Inspectie afgaat op signalen die zij krijgt en op basis daarvan gericht onderzoek gaat doen.

3. Huidige situatie VE op Texel

Op Texel is er een redelijk stabiel aantal kinderen met een VE indicatie. Jaarlijks zijn dit er rond de 15. Er zijn momenteel drie gecertificeerde instellingen voor VE plaatsen.

Aanbieder	Gemeentelijke plaatsen ³	VE ⁴
St. Peuterplezier Texel (voornamelijk peuterspeelzalen in de buitendorpen)	18 (incl. 3 VE)	3
Kinderopvang Olmenhoeve	18 (incl. 9 VE)	12
Kinderopvang de Pepermolen	4	Momenteel geen VE
Kinderdagverblijf 't Sterrekind	2	Is niet gecertificeerd als VE locatie

3.1 Samenwerking

De gemeente Texel, het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland, de vertegenwoordiger van de Texelse basisscholen, de voorschoolse organisaties en het consultatiebureau (GGD) hebben een gezamenlijke opgave voor de uitvoering van VE geformuleerd. Hierin is de basis gelegd voor het realiseren van een doorgaande lijn van voor- naar vroegschoolse educatie om de ontwikkelingskansen van doelgroepkinderen te verbeteren. De gemeente Texel stelt middelen ter beschikking voor de aanpak van onderwijsachterstanden

²

<http://mozardsop.dewadden.net/mozard/document/2348075,2451457/Raadsinformatiebrief%20Integratie%20peuterspeelzalen%20en%20kinderopvang.pdf>

³ Peuterplaats: peuteropvang van twee dagdelen van 3,5 uur per week gedurende 40 weken per jaar. Bij de gemeentelijke peuterplaats krijgen de ouders een financiële tegemoetkoming van de gemeente volgens de regeling ouderbijdrage.

⁴ VE peuterplaats: peuteropvang van 10-12 uur verdeeld over 3 of 4 dagdelen per week gedurende 40 weken per jaar.

en zal deze indien nodig bijstellen. Dit geldt is onder andere voor deskundigheidsbevordering, tegemoetkoming ouderbijdrage en bevordering van ouderparticipatie.

Op basis van de gezamenlijke opgave zijn er afspraken gemaakt over:

- 3.2 De doelgroep definitie
- 3.3 Doel van VE
- 3.4 Toeleiding en indicering
- 3.5 Overdracht
- 3.6 De doorgaande lijn
- 3.7 De professionalisering
- 3.8 Monitoring en resultaten van VE

3.2 Doelgroep definitie

De criteria om in aanmerking te komen voor VE zijn gezamenlijk met samenwerkingspartners vastgesteld. De doelgroep definitie luidt als volgt:

Alle kinderen met een taalachterstand komen in aanmerking voor VE. Maar ook alle kinderen die in omstandigheden leven waarbij er gerede kans is dat er een taalachterstand wordt opgelopen. Dit kan een achterstand zijn in de sociaal emotionele ontwikkeling, opgroeien in een taalarme omgeving of bijzondere omstandigheden in de thuissituatie.

3.3 Doel van VE:

Het doel van VE is om taal - en ontwikkelachterstanden bij doelgroepkinderen te voorkomen dan wel te verkleinen voordat kinderen starten in groep 3 en dat de doorgaande lijn hierin gewaarborgd wordt.

Voor Texel is het volgende concrete doel geformuleerd:

100% van de VE doelgroep start in groep 1 zonder taal- of ontwikkelachterstand en dit niveau wordt gedurende de kleuterperiode ten minste op peil gehouden. Hiervoor gaat 100% van de VE geïndiceerde kinderen op Texel naar de voorschool en ontvangt het maximale VE aanbod⁵ per week.

Om dit te kunnen realiseren is van belang:

- Een dekkend en kwalitatief volwaardig aanbod voor- en vroegschoolse educatie. Hiervoor moet worden voldaan aan voorwaarden op het gebied van professionaliteit en deskundigheid, deelname aan VE en ouderbetrokkenheid. (3.4, 3.7 en 4.2)
- Een adequate voorlichting en verwijzingsstructuur (3.4)
- Een verlaagde ouderbijdrage voor voorschoolse educatie onder bepaalde vastgelegde voorwaarden. De ‘Verordening tegemoetkoming kosten voorschoolse voorzieningen’ voorziet in het verstrekken van tegemoetkomingen in de kosten van gebruikmaking van peuterplaatsen en VE peuterplaatsen. (2.1 punt 3)
- Het waarborgen van de doorgaande lijn voor- en vroegschool waarbij er afstemming plaats vindt ten aanzien van VE-programma’s, een volg- en ontwikkellijst en de overdracht van voorschool naar vroegschool. Hiervoor bestaat de overdracht procedure van het Samenwerkingsverband. (3.6 en 3.7).

3.4 De toeleiding en indicering

Toeleiding naar VE gebeurt door de kinderarts van de GGD. De GGD doet dit in opdracht van de gemeente. Meestal op basis van waarnemingen tijdens de reguliere bezoeken aan het consultatiebureau wordt een indicatie afgegeven. Signalen van educatief medewerkers op kinderdagverblijven, leerkrachten, de jeugdverpleegkundige of klantmanagers van het Sociaal Team dragen bij aan een adequate indicering via de GGD. Nauwe samenwerking is hier een vereiste. In geval van een vermoedde taal- of ontwikkelachterstand zal er een extra afspraak gemaakt worden met de kinderarts, het kind en de ouders voor een indicering voor VE. Op Texel is deze samenwerking goed geborgd.

⁵ Momenteel 10 tot 12 uur per week. Met ingang van 2020 wordt dit 16 uur per week.

Voor de uitvoering van de indicatiestelling ontvangt de GGD jaarlijks een bijdrage van de gemeente (zie hoofdstuk 5).

Ouders kunnen niet verplicht worden om hun kind deel te laten nemen aan het VE programma als zij hiervoor geïndiceerd worden. Uiteraard moet door betrokkenen (consultatiebureau, kinderdagverblijf, klantmanager Sociaal Team) wel vol worden ingezet op maximale deelname. Indien ouders niet deelnemen aan het volledige VE programma, hebben zij in principe geen recht op de verlaging van de ouderbijdrage vanuit de gemeente. Zij dienen de dagdelen waar het kind wel gebruik van maakt zelf te betalen. Omstandigheden kunnen echter anders doen besluiten. Beoordeling van deze maatregel ligt bij het kinderdagverblijf, in overleg met de samenwerkingspartners.

3.5 De overdracht

Via het protocol doorgaande lijn VE vanuit het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland (SWV) wordt de overdracht van doelgroepkinderen vanuit de voorschool naar de basisschool beschreven. De Texelse basisscholen, het consultatiebureau en de voorschoolse voorzieningen hebben afgesproken met de door het SWV ontwikkelde overdrachtsformulieren te werken. Daarnaast vindt er een warme overdracht plaats met het kinderdagverblijf en de basisschool. Zo wordt de ingezette lijn voor extra taalstimulering direct voortgezet zodra het kind van de peuterklas naar de kleuterklas gaat.

Om direct de juiste extra ondersteuning te krijgen, dient het kind minimaal twee maanden voor de start in de kleuterklas te zijn aangemeld bij de basisschool. Het kinderdagverblijf zorgt dat ouders van deze inschrijftermijn op de hoogte zijn en stimuleert actief zich hieraan te houden.

3.6 De doorgaande lijn

In de kinderopvang krijgen de kinderen een passend VE aanbod. Er wordt gewerkt met de programma's van Uk & Puk. Om blijvende effecten van VE programma's te bereiken wordt het realiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn noodzakelijk geacht. Bij voorkeur ook ná de kleutergroepen.

Het SWV maakt afspraken over aansluiting op het aanbod in de voorschool zodra de doelgroepkinderen naar de kleutergroep gaan. Een inhoudelijke en thematische afstemming wordt door elke school afzonderlijk gemaakt. De meeste basisscholen op Texel werken met het programma 'Schatkist' dat voldoende handvatten biedt voor extra ondersteuning aan VE kinderen en aansluit op het programma Uk & Puk. De scholen die hier niet mee werken dienen voldoende inzichtelijk te maken dat er met een goed aansluitend VE programma gewerkt wordt. De ontwikkeling van de kinderen wordt via het leerlingvolgsysteem nauwlettend bijgehouden. Zo kan er tussentijds bijgestuurd worden op passende ondersteuning.

3.7 De professionalisering

In de factsheet 'Wat draagt bij aan kwaliteit en effectiviteit van VE'⁶ komt duidelijk naar voren dat het bijscholen en professionaliseren van beroepskrachten en organisaties bijdragen aan de educatieve kwaliteit in de voorschool en het basisonderwijs.

De VE professional is van essentieel belang om de VE op kwalitatieve en effectieve wijze vorm te geven en de doorgaande lijn te realiseren. Deskundigheidsbevordering en goede ondersteuning van leidsters en leerkrachten worden volgens de wettelijke normen op peil gehouden. Hier zijn scholen en kinderdagverblijven in principe zelf verantwoordelijk voor. Zij realiseren dit door middel van een gedegen opleidingsplan.

Aansluiting op verscherpte wettelijke kwaliteitseisen voor het aanbieden van VE zijn flinke investeringen voor kinderdagverblijven. Dit kan een reden zijn om in de bedrijfsvoering van een kinderdagverblijf te besluiten geen VE plaatsen aan te bieden. Dit is geen wenselijke ontwikkeling. De insteek van de gemeente Texel is dan ook om in gezamenlijkheid te zorgen dat de professionaliteit op peil wordt gehouden. Waar nodig zal de gemeente dan ook in redelijkheid ondersteunen in opleiding en bijscholing.

Vanuit KopGroep Bibliotheken zijn in 2017 twee workshops aangeboden aan pedagogisch medewerkers, gefinancierd vanuit een extra subsidie van de gemeente Texel.

⁶ <https://goab.eu/C16-N96-Wat-werkt-in-VE-Een-overzicht-van-bevindingen-uit-recente-literatuur.html>

In de subsidie aan KopGroep Bibliotheken is al rekening gehouden met een mogelijk vervolg op deze deskundigheidsbevordering.

3.8 De monitoring en resultaten van VE

Zowel in de kinderopvang als in het basisonderwijs wordt gewerkt met kind-volgsystemen. Hierdoor kan individueel gemonitord worden hoe een kind zich ontwikkelt. Dit volgsysteem geeft ook de mogelijkheid om de overdracht van voor- naar vroegschool goed begeleid te laten verlopen.

In overleg met de samenwerkingspartners worden de lokale effecten van VE onderzocht. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt welke maatregelen het best bijdragen aan het terugdringen en voorkomen van (taal)achterstanden bij jonge kinderen bij de start in het basisonderwijs.

Doelstelling 1: 100% van de VE geïndiceerde kinderen op Texel gaat naar de voorschool en ontvangt minimaal 10 uur VE aanbod per week. (met een uitbreiding naar 16 uur vanaf 2020.)

Om te weten of deze doelstelling behaald wordt, wordt gebruik gemaakt van de volgende indicatoren:

- GGD Hollands Noorden houdt de doorstroomgegevens van de kinderen naar VE plaatsen bij.
  - Op dit moment maken bijna alle kinderen met deze indicatie gebruik van het (maximale) VE aanbod.
- Bezoekersgraad van de controlebezoeken bij het consultatiebureau
  - Nagenoeg alle 0 tot 4-jarigen die op Texel wonen zijn in beeld op het consultatiebureau en komen op de vaste controlemomenten. De kans is zeer klein dat er kinderen gemist worden die een taal- of ontwikkelachterstand hebben.

De samenwerking tussen het consultatiebureau, de kinderopvang en het Sociaal Team is dusdanig goed, dat vrijwel alle Texelse gezinnen voldoende in beeld zijn om eventuele problematiek tijdig op te sporen. Niet alle geïndiceerde kinderen maken echter gebruik van het maximale VE aanbod. Dit heeft te maken met verschillende oorzaken: onvoldoende openingstijden van de VE locatie in de woonplaats, ouders die het aantal uren dat zij hun kind in de peuteropvang hebben te groot vinden, het niet inzien van de noodzaak voor VE. Met de uitbreiding naar 16 uur VE levert dit extra uitdagingen op. (4.2)

Doelstelling 2: 100% van de VE doelgroep start in groep 1 zonder taalachterstand en dit niveau wordt gedurende de kleuterperiode ten minste op peil gehouden.

- Bij binnenkomst in het basisonderwijs neemt de leerkracht de TAK-toets (Taaltoets Alle Kinderen) bij kinderen met een VE indicatie af. Deze diagnostische toets is bestemd voor leerlingen van 4 tot 9 jaar. Met deze toets wordt de mondelinge taalvaardigheid in het Nederlands vastgesteld. Vervolgens wordt de mondelinge taalontwikkeling gevolgd en krijgt een kind de noodzakelijke ondersteuning. De TAK toets geeft hiermee een goede indicatie van het effect van VE op de taalontwikkeling.
- Leerkrachten hebben ook de mogelijkheid een kind door te verwijzen naar een screening van een logopedist. De bevindingen met mogelijke adviezen bespreekt de logopedist met de leerkracht. Het is aan de ouders om het advies op te volgen.
- VE is niet alleen bedoeld voor kinderen met een taalachterstand. Ook kinderen met andere achterstanden, bijvoorbeeld sociaal emotionele of achterstanden in de motorische ontwikkeling, komen in aanmerking voor VE. Taalachterstand wordt dan wellicht (nog) niet geconstateerd, maar het kind is wel VE geïndiceerd. De deskundigheid van leerkracht en Intern Begeleider op school zorgt dat een kind de benodigde ondersteuning krijgt vanuit VE.

4 Uitdagingen voor de toekomst

4.1 Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid heeft een positief effect op het functioneren van kinderen binnen school (Desforges & Abouchar, 2003). Uit onderzoek blijkt dat met name betrokkenheid thuis een grote bijdrage levert aan de

ontwikkeling en het leersucces van kinderen (Menheere 2010).⁷ Dit betreft zowel leerprestaties als gedrag en werkhouding. Het is hierbij vooral van belang dat alle ouders met hun kinderen praten over de (voor)school/opvang en de tips toepassen die zij krijgen van de (voor)school (zoals voorlezen, gesprekje voeren, liedjes zingen, (motorische) ontwikkelspelletjes).

De VE richt zich in eerste instantie op de educatie binnen de voorschoolse voorzieningen en de eerste twee groepen van het basisonderwijs. De extra (taal)uitdaging in de thuissituatie moet gezien het belang van ouderbetrokkenheid verder uitgebouwd en afgestemd worden. Diverse programma's beogen hiermee de onderwijskansen van kinderen in een achterstandssituatie te vergroten. Het is wenselijk budget beschikbaar te stellen voor de dekking van extra kosten die de realisatie van ouderparticipatie met zich meebrengt (hoofdstuk 5).

Taaluitdaging buiten voor- en vroegschool om:

- In de Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) van KopGroep Bibliotheken zijn afspraken gemaakt over het aanbod VE die mogelijkheden bieden voor taalstimulering in de thuissituatie:
  - Gratis lidmaatschap voor alle kinderen van 0 t/m 17 jaar (volgens wettelijke regeling)
  - Lidmaatschap van de bibliotheek voor de kinderopvang en mogelijkheden om extra uitdagend materiaal te lenen (o.a. vertelkastjes en vertelplaten). Hierdoor worden jonge kinderen bekend gemaakt met de bibliotheek en uitgedaagd zelf boekjes te zoeken. Ook kan aangepast materiaal geleend worden, afgestemd op het taalniveau van het kind.
  - Boekenproject, waarin de peuters uit alle peutergroepen samen met hun ouders/grootouders naar de bibliotheek gaan voor een voorlees stimulerend programma dat aansluit op het lopende VE thema.
  - Opzet, inzet en deskundigheidsbevordering van een voorleesteam bestaande uit vrijwilligers.
  - Boekstart, het eerste leesproefje voor kinderen vanaf 4 maanden.
- In de reguliere bezoeken aan het consultatiebureau wordt aandacht geschonken aan het belang van aandacht voor taal in het gezin. Niet alleen het nut van voorlezen, maar ook taal stimulerende spelletjes, het zingen van liedjes en het voeren van gesprekken komen tijdens de vaste controlebezoeken aan bod.
- De focus bij de samenwerkingspartners ligt op het versterken van ouderbetrokkenheid bij de ontwikkeling van jonge kinderen. Vanuit de maatwerk gelden JGZ wordt gekeken naar meer mogelijkheden voor taal- en ontwikkelstimulering zoals een taalcafé voor ouders met jonge kinderen, informatiebijeenkomsten en trainingen. Ook naar andere mogelijkheden en aanbod wordt gekeken.

4.2 Uitbreiding naar 16 uur VE

Gemeenten zijn verplicht om vanaf 2020 een VE aanbod van 16 uur per week te hebben met een maximum van 6 uur per dag. Het uitbreiden van het aanbod van 10 naar 16 uur heeft grote consequenties voor VE aanbieders. Een aanbod van minimaal 16 uur per week past immers meestal niet in het huidige aanbod van korte dagdelen van veelal 2,5 of 3 uur per dag. Zelfs als kinderen al 5 dagen komen, halen ze daarmee niet de gewenste 16 uur.

Op Texel is niet iedere peuteropvang elke dag geopend. In verband met het geringe aantal (jonge) kinderen dat in de buitendorpen woont is dit niet rendabel. Daardoor maken niet alle kinderen gebruik van het maximale aanbod van 10 uur VE per week. Hiervoor zouden zij immers naar twee verschillende locaties moeten om aan het maximum aantal uren te komen. Of het kind zou niet meer in het eigen dorp naar de peuteropvang gaan, maar naar een van de locaties die ruimere openingstijden hebben. Logistiek gezien is dit echter niet altijd wenselijk. En ook voor de bevordering van integratie met dorpsgenoten en buurtkinderen kiezen ouders vaak liever voor een peuteropvang in de buurt. De gemeente Texel vindt het belangrijk dat de peuteropvang in de buitendorpen blijft bestaan. Hiervoor wordt ook een subsidie verstrekt (max. € 50.000,- kinderopvang buitendorpen).

Een uitbreiding naar 16 uur VE maken de uitdagingen die er al liggen nog groter.

⁷ <https://goab.eu/C16-N96-Wat-werkt-in-VE-Een-overzicht-van-bevindingen-uit-recente-literatuur.html>

Aanbieders van VE en de gemeente bekijken gezamenlijk de mogelijkheden en nemen de noodzakelijke maatregelen om tot een oplossing te komen.

De mogelijke financiële consequenties kunnen zijn:

1. verhoging van bijdragen aan de kinderopvanginstellingen die VE aanbieden
2. verhoging tegemoetkoming ouderbijdragen voor VE peuterplaatsen

5 Financiële paragraaf

5.1 Huidige kosten

De kosten voor de uitvoering VE zien er als volgt uit:

	Werkelijke kosten 2018	Verwachte kosten 2019
Bijdrage aan Kinderdagverblijven voor uitvoering VE, bestaande uit twee elementen ⁸ :	€ 35.507	€ 36.000
1. <i>Bijdrage voor extra scholing/opleiding leidsters van € 368,- per kind per jaar (prijspeil 2018)</i>	€ 7.623	€ 8.000
2. <i>Bijdrage aan organisaties voor peuteropvang i.v.m. derving inkomsten ouderbijdragen door verstrekking tegemoetkoming</i>	€ 27.884	€ 28.000
Subsidie KopGroep Bibliotheken uitvoering VE	€ 5.070	€ 5.192
Toeleiding VE door GGD	€ 627	€ 627

De verhoging van de bijdrage aan de Kinderdagverblijven in 2019 wordt veroorzaakt door de stijging van het normtarief (uurtarief) voor peuterplaatsen en VE-peuterplaatsen, vastgesteld door de VNG. De subsidie aan KopGroep Bibliotheken is verhoogd door de jaarlijks vastgestelde indexatie (voor 2019 met 2,4%).

5.2 Financiële ontwikkelingen

Ouderparticipatie

Het is wenselijk budget beschikbaar te hebben voor de versterking van ouderparticipatie. De verwachte kosten bedragen € 8.000. Deze kosten kunnen worden gedekt vanuit het budget bedoeld voor jeugdpreventie. Daarnaast kan indien nodig het maatwerkbudget JGZ worden aangesproken.

Uitbreiding VE uren in 2020

Daarnaast heeft de wettelijke uitbreiding van het aantal VE-uren naar 16 uur per week invloed op de bijdrage die de gemeente geeft voor de lagere ouderbijdrage. Dit gaat in per 2020. In 2019 wordt dit, door de organisaties voor peuteropvang en gemeente, voorbereid. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet bekend en worden meegenomen in de begroting 2020 en verder.

Gelden voor onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2019 ontvangt de gemeente een specifieke uitkering voor de aanpak van onderwijsachterstanden. Voor 2019 ontvangt de gemeente Texel voorlopig € 148.864,-.

Het Rijk heeft de doelstelling van deze uitkering als volgt geformuleerd: “Het Kabinet investeert de komende jaren extra in het gericht vergroten van onderwijskansen. Gemeenten kunnen, ook in de nieuwe systematiek, zelf besluiten om een bredere voorziening aan te bieden, passend binnen het lokale jeugd- en onderwijsbeleid. Zij kunnen daarvoor eventueel binnen de geldende financiële en juridische kaders aanvullend eigen middelen aanwenden, bijvoorbeeld de middelen die met het Regeerakkoord extra beschikbaar zijn gekomen via het accres” (bron: kamerbrief nieuw verdeling middelen onderwijskansenbeleid scholen en gemeenten 26 april 2018).

Deze middelen kunnen zowel in het basisonderwijs als de voorschool worden ingezet. Voor de besteding moeten volgens de wet op het primair onderwijs afspraken worden gemaakt met het onderwijs, het samenwerkingsverband en de aanbieders van kinderopvang. Hier worden nog plannen voor opgesteld. Deze worden besproken tijdens de bijeenkomst van ‘De agenda Onderwijs en Zorg’ waar begin 2019 een start mee wordt gemaakt.

Een deel van deze middelen inzetten voor het versterken van voorschoolse educatie en de kansen van peuters is een mogelijkheid. Gezien de extra kosten die de uitbreiding naar 16 uur VE met zich meebrengt, wordt dan ook ingezet overeenstemming te krijgen de beschikbare gelden hiervoor te gebruiken.

⁸ Gebaseerd op het ‘Tarievenbesluit voorschoolse voorzieningen 2018’, vastgesteld op 12 december 2017